

EUROPEES PARLEMENT

2009 - 2014

Zittingsdocument

A7-0442/2013

5.12.2013

VERSLAG

over het EU-scorebord voor justitie – civiel en bestuursrecht in de lidstaten
2013/2117(INI)

Commissie juridische zaken

Rapporteur: Tadeusz Zwiefka

INHOUD

	Blz.
ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT	3
TOELICHTING	6
UITSLAG VAN DE EINDSTEMMING IN DE COMMISSIE	8

ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT

over het EU-scorebord voor justitie – civiel en bestuursrecht in de lidstaten
2013/2117(INI),

Het Europees Parlement,

- gezien de mededeling van de Commissie van 27 maart 2013 aan het Europees Parlement, de Raad, de Europese Centrale Bank, het Europees Economische en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's met als titel "Het EU-scorebord voor justitie: Een instrument ter bevordering van een doeltreffende justitie en groei" (COM(2013)0160),
 - gezien de tweejaarlijkse evaluatieverslagen over de Europese rechtsstelsels van de Commissie voor efficiëntie in justitie van de Raad van Europa (CEPEJ);
 - gezien de artikelen 48 en 119, lid 2, van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie juridische zaken (A7-0442/2013),
- A. overwegende dat de Commissie, om het beleid inzake justitie beter te definiëren, het EU-scorebord voor justitie heeft ingevoerd, dat een niet-bindend vergelijkingsinstrument is waarmee de doeltreffendheid van nationale rechtsstelsels kan worden beoordeeld en dat zich toespitst op de parameters van rechtsstelsels die bijdragen tot een beter ondernemings- en investeringsklimaat in de Unie;
- B. overwegende dat het EU-scorebord voor justitie nationale rechtsstelsels vergelijkt aan de hand van bepaalde indicatoren, maar geen algemene rangorde van nationale rechtsstelsels opstelt;
- C. overwegende dat het scorebord voor justitie voor 2013 uitsluitend gericht is op civiel, handels- en bestuursrecht;
- D. overwegende dat een niet-bindende vergelijking het voordeel heeft dat kan worden nagegaan of er sprake is van vooruitgang of achteruitgang en kan worden bijgedragen aan de uitwisseling van optimale methodes in de Unie zonder dat de autonomie van de nationale rechtsstelsels en gerechtelijke apparaten wordt aangetast;
1. neemt met grote belangstelling kennis van het EU-scorebord voor justitie; roept de Commissie op om verder invulling te geven aan dit initiatief, met inachtneming van de Verdragen en in overleg met de lidstaten, rekening houdend met de noodzaak om overlapping met de werkzaamheden van andere instanties te voorkomen;
 2. schaart zich achter het streven naar uitwisseling van optimale methodes, gericht op waarborging van een efficiënt en onafhankelijk justitieel stelsel dat kan bijdragen tot economische groei in Europa en het concurrentievermogen kan stimuleren; onderstreept dat een doeltreffend en betrouwbaar justitieel stelsel bedrijven stimulansen biedt voor ontwikkeling en investeringen op nationaal en grensoverschrijdend niveau;
 3. wijst op het belang van justitiële benchmarking voor grensoverschrijdend wederzijds

vertrouwen, voor doeltreffende samenwerking tussen justitiële instellingen en voor de totstandbrenging van een gemeenschappelijke justitiële ruimte en een Europese justitiële cultuur;

4. is van mening dat de vergelijking van nationale rechtsstelsels, en met name de beoordeling van rechtsstelsels ten opzichte van de situatie in het verleden, gebaseerd moet zijn op objectieve criteria en op bewijsmateriaal dat op objectieve wijze is verzameld, vergeleken en geanalyseerd; wijst erop dat het belangrijk is om de werking van het rechtsstelsel als geheel te beoordelen, zonder dit los te koppelen van de maatschappelijke, historische en economische situatie in de lidstaten of de constitutionele traditie waaruit het rechtsstelsel is ontstaan; onderstreept dat het belangrijk is om de lidstaten op onpartijdige wijze te behandelen en aldus een gelijke behandeling van alle lidstaten bij de beoordeling van hun rechtsstelsels te waarborgen;
5. verzoekt de Commissie in een vroeg stadium en op transparante wijze over de te volgen methode te overleggen en bij dit overleg ook de lidstaten te betrekken;
6. wijst erop dat er benchmarks moeten worden vastgesteld voordat er informatie over de nationale rechtsstelsels wordt verzameld, teneinde een gemeenschappelijke benadering met betrekking tot de methodologie en de indicatoren te ontwikkelen;
7. prijst de Commissie om haar inspanningen om meetbare gegevens te verstrekken, maar is van mening dat sommige doelstellingen, zoals een onpartijdige rechter, niet eenvoudig te meten zijn;
8. wijst erop dat de doeltreffendheid van rechtsstelsels zich niet uitsluitend aan de hand van statistische parameters laat beoordelen, maar dat ook rekening gehouden moet worden met specifieke structurele kenmerken van en uiteenlopende maatschappelijke tradities in de lidstaten; verzoekt de Commissie in dit verband om in de toekomst meer rekening te houden met de verschillen tussen nationale rechtsstelsels bij de vergaring van gegevens en de vaststelling van benchmarks;
9. dringt er bij de Commissie op aan op het gebied van het vennootschapsrecht monistische en dualistische systemen gelijk te behandelen;
10. roept de lidstaten op de resultaten van het scorebord voor justitie voor 2013 zorgvuldig te bestuderen en te bepalen of hieruit consequenties moeten worden getrokken voor de organisatie en ontwikkeling van hun civielrechtelijk, handelsrechtelijk en bestuursrechtelijk stelsel;
11. moedigt de lidstaten aan relevante gegevens te verzamelen over kwesties als proceskosten, bemiddelings- en handavingsprocedures; betreurt het dat sommige lidstaten voor bepaalde categorieën in het scorebord voor justitie geen gegevens hebben verstrekt; is echter van mening dat de Commissie onderscheid had moeten maken tussen situaties waarin geen gegevens voorhanden waren en situaties waarin de indicatoren niet relevant waren voor of niet van toepassing waren op de desbetreffende lidstaten;
12. verzoekt de Commissie en de lidstaten wederzijds begrip en samenwerking tussen nationale rechtsstelsels, onder meer via netwerken van “contactrechters”;

13. dringt erop aan meer prioriteit te verlenen aan opleidingsprogramma's voor rechters, rechtbankpersoneel en andere beoefenaars van juridische beroepen; onderstreept dat het leren van talen een essentiële component van rechtenstudies moet zijn;
 14. zou graag gegevens ontvangen over grensoverschrijdende zaken, die vaak veel complexer zijn dan zuiver binnenlandse kwesties en laten zien met welke hindernissen de burgers van de Unie worden geconfronteerd als zij gebruikmaken van de rechten die uit de interne markt voortvloeien, met name bij de toepassing van het EU-recht;
 15. wijst erop welke rol alternatieve geschillenbeslechting kan spelen als het erom gaat de lasten van rechtbanken te verlichten en voor alle belanghebbenden geld te besparen;
- verzoekt de Commissie bij haar volgende actie van deze aard aandacht te besteden aan grensoverschrijdende bemiddelingsprocedures; moedigt de lidstaten aan bemiddelingsprocedures actief te promoten, met bijzondere aandacht voor handels- en familiezaken die op EU-niveau zijn geregeld, zoals Rome III en Brussel II;
17. onderstreept dat er grote verschillen tussen de lidstaten zijn in de ontwikkeling van ICT-systemen; merkt op dat het gebruik van nieuwe technologieën op doeltreffende wijze kan bijdragen tot vermindering van de kosten en bespoediging van gerechtelijke procedures, met name via het gebruik van geautomatiseerde toepassingen en instrumenten voor het beheer van zaken en voor communicatie;
 18. wijst erop dat de behandeling van geringe vorderingen en onbetwiste schuldvorderingen sneller kan verlopen als gebruik wordt gemaakt van ICT-instrumenten;
 19. onderstreept dat de CEPEJ zowel op nationaal als op regionaal niveau een belangrijke rol speelt bij de vergaring en presentatie van de relevante gegevens; is van mening dat de EU-instellingen moeten streven naar samenwerking met de CEPEJ, aangezien dit een uitstekende basis biedt voor de uitwisseling van optimale praktijken; onderstreept dat overlapping daarbij vermeden dient te worden;
 20. wijst andermaal op de leidende rol van het Europees Justitieel Netwerk voor civiele en handelszaken en van het e-justitieportaal bij het vergemakkelijken van de toegang van EU-burgers tot kennis van het EU-recht en het nationale civiele en handelsrecht;
 21. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie en de lidstaten.

TOELICHTING

Dit initiatiefverslag vormt een reactie op het door de Commissie opgestelde scorebord voor justitie voor 2013. Het heeft uitsluitend betrekking op civiel, handels- en bestuursrecht, terreinen waar het rechtsstelsel van grote invloed is op het economisch herstel.

Verbetering van de kwaliteit, onafhankelijkheid en effectiviteit van de rechtsstelsels is een belangrijk doel van het overheidsbeleid op EU- en op nationaal niveau. De nationale rechtsstelsels spelen een sleutelrol in het herstel van het vertrouwen en de terugkeer naar groei.

In haar jaarlijkse groeianalyse 2013 heeft de Commissie benadrukt hoe belangrijk het is om de kwaliteit, onafhankelijkheid en doeltreffendheid van de nationale rechtsstelsels te verhogen, en om te waarborgen dat klachten binnen redelijke tijd worden behandeld, waarbij het inzetten van mechanismen voor alternatieve geschillenbeslechting wordt aangemoedigd. Dit zou de kosten voor het bedrijfsleven moeten drukken en de lidstaten aantrekkelijker maken voor buitenlandse investeerders. Uit de groeianalyse blijkt ook dat er behoefte is aan grondige evaluatie en systematische beoordeling van de werking van de rechtsstelsels in alle lidstaten, met inachtneming van de verschillende nationale tradities op het gebied van het recht.

Een doeltreffend en onafhankelijk rechtsstelsel draagt eveneens bij tot vertrouwen en stabiliteit. Voorspelbare, snelle en uitvoerbare justitiële beslissingen zijn belangrijke componenten van een aantrekkelijk ondernemingsklimaat. Tekortkomingen in de werking van justitie ondermijnt het vertrouwen van burgers en bedrijven in justitiële instellingen, met name in deze tijd van economische, maatschappelijke en financiële crisis.

In 2012 is de rechtsbedeling in de lidstaten geanalyseerd en heeft de Commissie op basis daarvan specifieke aanbevelingen gedaan met betrekking tot het rechtsstelsel van bepaalde lidstaten. Bij deze lidstaten werden bijzondere problemen vastgesteld, vooral in verband met het beheer van de gerechtelijke procedures en de organisatie van het gerechtelijk apparaat.

Toegang tot een doeltreffend justitieel stelsel is tevens van essentieel belang voor de doeltreffendheid van de EU-wetgeving: telkens wanneer een nationale rechterlijke instantie EU-wetgeving toepast, treedt zij op als ‘rechter van de Unie’. Waarborging van gemeenschappelijke normen is dan ook bijzonder belangrijk, daar de rechterlijke instanties doeltreffende voorzieningen in rechte moeten bieden aan alle personen wier rechten krachtens de EU-wetgeving in het geding zijn.

Snelheid, onafhankelijkheid, betaalbaarheid en toegankelijkheid zijn de essentiële parameters van een doeltreffend rechtsstelsel, ongeacht de rechtstraditie waarin het verankerd ligt. Dit is de context van het EU-scorebord voor justitie.

De rapporteur is ingenomen met de doelstelling van een efficiënt en onafhankelijk rechtsstelsel dat kan bijdragen tot economische groei in Europa en het concurrentievermogen kan stimuleren. De Commissie komt dan ook lof toe.

Niettemin dienen er enkele kanttekeningen te worden geplaatst. Sommige waarden zijn moeilijk te meten, zoals bijvoorbeeld onafhankelijkheid van de rechter. Toch moet worden gepoogd om na te gaan of deze waarden in de lidstaten worden nageleefd.

Daarnaast moet worden onderstreept dat het resultaat van het scorebord aan bepaalde fundamentele criteria moet voldoen, zoals gelijke behandeling van alle lidstaten, objectiviteit en vergelijkbaarheid van gegevens. Teneinde gelijke behandeling te waarborgen zouden er gemeenschappelijke EU-normen voor het verzamelen van gegevens kunnen worden ingevoerd. Bij de voorbereiding van de evaluatie van nationale rechtsstelsels moeten ook instellingen en organen van de EU worden betrokken.

Bovendien moet bijzondere aandacht worden geschonken aan de doeltreffende afhandeling van zaken met een grensoverschrijdend aspect. Dergelijke gevallen zijn vaak veel complexer dan zuiver binnenlandse kwesties, maar het ontbreekt aan cijfers. Het bieden van juridische opleidingen voor EU- en vergelijkend recht is eveneens een belangrijk punt, net als beter wederzijds begrip en daaruit voortvloeiend wederzijds vertrouwen.

Ten slotte wil de rapporteur zijn waardering uitspreken voor deze succesvolle actie, en hoopt hij dat deze benadering met inachtneming van de Verdragen wordt voortgezet.

UITSLAG VAN DE EINDSTEMMING IN DE COMMISSIE

Datum goedkeuring	26.11.2013
Uitslag eindstemming	+: 15 -: 6 0: 0
Bij de eindstemming aanwezige leden	Raffaele Baldassarre, Sebastian Valentin Bodu, Françoise Castex, Christian Engström, Marielle Gallo, Giuseppe Gargani, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Klaus-Heiner Lehne, Antonio López-Istúriz White, Antonio Masip Hidalgo, Jiří Maštálka, Evelyn Regner, Francesco Enrico Speroni, Dimitar Stoyanov, Alexandra Thein, Cecilia Wikström, Tadeusz Zwiefka
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervanger(s)	Eduard-Raul Hellvig, Eva Lichtenberger, Dagmar Roth-Behrendt, József Szájer, Axel Voss